

Aan het parochiebestuur, het pastoraal team en de
parochianen van de parochie De Goede Herder

zaaknummer:
onderwerp:

Rotterdam, 12 mei 2022

Geacht bestuur, pastoraal team
en geachte parochianen,

Al lange tijd speelt in het gebied van de parochie De Goede Herder de vraag over de presentie van de Rooms-katholieke kerk in Schiedam, Vlaardingen en Maassluis. Al vóór het ontstaan van de huidige parochie in 2011 zijn er op dat gebied belangrijke stappen gezet om krachten te bundelen. Zo werd in Vlaardingen in 2005 de nieuwe Lucaskerk in gebruik genomen in het gebied van drie voormalige parochies aan de zuidkant van de A20. In 2007 werd in Maassluis de nieuwe kerk HH. Andreas, Petrus en Paulus gewijd, waarin de twee voormalige Maassluisse parochies samen verder gingen. In Schiedam gingen in 1999 de geloofsgemeenschappen van de toenmalige parochies Sint Jan de Doper en Onze Lieve Vrouw Visitatie samen verder in een klein nieuw kerkgebouw aan de Mgr. Nolenslaan.

De ontwikkelingen in onze samenleving met betrekking tot kerk en religie gingen echter onontkoombaar door. Nog onlangs rapporteerde het CBS dat minder dan de helft van de Nederlandse bevolking zich bij een kerk c.q. religie betrokken voelt. De vraag naar de presentie van de kerk in het pastoraatsgebied van de parochie blijft daardoor hoogst actueel. In opdracht van het parochiebestuur en het pastoraal team werd in 2017 een onderzoek uitgevoerd door de heer H.J. Steneker met als vraag "Hoe staan we ervoor na vijf jaar?" Het rapport concludeerde: "Als we niets doen gaat in alle deelgemeenschappen op termijn 'het licht uit'".

Bestuur en team hebben daarna in constructief overleg met de bisdomstaf een "Stip op de Horizon" gezet. Uitgangspunt werd daarin het beleidsvoornemen: "Binnen vijf jaar is in iedere stad één geloofsgemeenschap gevormd; een logisch gevolg hiervan is dat er in die vijf jaar in iedere stad ook één centrum voor vieren, leren en dienen komt". Deze "Stip op de horizon" werd geformuleerd na enkele bijeenkomsten met parochievrijwilligers. Over de voortgang werd gecommuniceerd met parochianen middels nieuwsbrieven en artikelen in het parochieblad 'Kerk aan de Waterweg'.

In Schiedam heeft dit ertoe geleid dat de basiliek van Sint Liduina en OLV Rozenkrans werd aangewezen als de centrale kerk, en dat de H. Hartkerk en de Sint Jan de Doper / OLV Visitatiekerk aan de eredienst werden onttrokken (2020). De planvorming rond de Sint Jacobuskerk in Kethel is nog niet afgerond; besloten is dat de Jacobuskerk vooralsnog geopend blijft, en dat hiervan na enige jaren een evaluatie plaatsvindt.

Thans ligt opnieuw de vraag voor naar de presentie van de RK kerk in Vlaardingen: waar kunnen en willen wij als RK kerk in de toekomst aanwezig zijn? Ook al is er in Vlaardingen al veel gebeurd, de vraag is belangrijk en actueel. De beide Vlaardingse geloofsgemeenschappen zijn heel kwetsbaar geworden, o.a. door hun beperkte omvang, vergrijzing, en beperkte (bereidheid tot) mobiliteit. Jeugd en jongeren bereiken én binden is in beide gemeenschappen heel moeilijk, in de Lucaskerk blijkt dat veel moeilijker dan in de Pax Christikerk.

In 2018 meenden bestuur en team dat de Lucaskerk het meest geschikt zou zijn als de centrale kerk voor heel Vlaardingen. De belangrijkste veronderstelling bij dit voorgenomen besluit was dat het mogelijk zou zijn om de vitaliteit van de gemeenschap rond de Pax Christikerk, die wel meerdere generaties omvat, te verplaatsen naar de Lucaskerk. Hiervoor bleek echter onvoldoende draagvlak te bestaan, waardoor het grote risico zou ontstaan dat de nieuwe vorm van gemeenschap het in de nabije toekomst niet meer zou redden. Het bestuur heeft toen het voorgenomen besluit om de bisschop te verzoeken de Lucaskerk aan te wijzen als de centrale kerk in Vlaardingen en de Pax Christikerk aan de eredienst te onttrekken, in december 2018 ingetrokken, met dien verstande dat een periode van twee jaar, dus tot december 2020, gebruikt zou worden om te bouwen aan meer gezamenlijkheid in de overkoepelende geloofsgemeenschap in Vlaardingen. Drie commissies - de commissie Leren-Vieren-Dienen, de commissie Ont-Moeten en de commissie Jeugd&Jongeren - zijn daartoe aan het werk gegaan, in goed overleg met de pastoraatgroep.

Het bestuur heeft daarna in een mededeling aan de parochianen geschreven (16 mei 2021): "Vanaf eind 2020 hebben het parochiebestuur en het pastoraal team bouwstenen aangedragen voor een nieuw besluit over onze Vlaardingse kerken. Er zijn gegevens verzameld over pastorale aspecten (vitaliteit; diversiteit in liturgisch aanbod; jeugd en jongeren; catechese; diaconie; oecumene; pastoraat; toekomstbestendigheid; laagdrempeligheid) en materiële aspecten (centrale ligging en zichtbaarheid; gebruiksmogelijkheden en bouwkundige staat; bereikbaarheid en parkeergelegenheid; financiën; waarde en herbestemmingsmogelijkheden van de gebouwen). De bijeengebrachte informatie maakte het dilemma bij de keuze voor een van beide kerkgebouwen nog duidelijker. Kijkend naar de twee huidige gebouwen is de Lucaskerk het meest toekomstbestendig. Kijkend naar de vitaliteit zijn beide gemeenschappen broos, maar is er meer vitaliteit bij de gemeenschap rond de Pax Christikerk, die meer generaties omvat. Juist vanwege deze broosheid ook bij de Pax Christigemeenschap, constateren wij dat er weinig kans van slagen is voor het verplaatsen van de vitaliteit vanuit de Pax Christikerk naar het gebouw van de Lucaskerk. Met het oog op de aanwezige vitaliteit hebben parochiebestuur en pastoraal team de voorkeur om de Pax Christikerk open te houden en de Lucaskerk te sluiten. Recent is gebleken dat er voor beide kerklocaties zicht is op reële herbestemmingsmogelijkheden. Daardoor is het mogelijk een uitweg te vinden uit het dilemma tussen 'gebouwen' en 'vitaliteit'. Doordat herbestemming van beide kerkgebouwen mogelijk is, kunnen wij kiezen voor de kerk waarin de komende jaren de meeste kansen op vitaliteit aanwezig zijn." Op grond van deze overwegingen "hebben het parochiebestuur en pastoraal team besloten de bisschop te vragen om de Lucaskerk aan de eredienst te onttrekken. Uitgangspunt daarbij is wel dat er binnen circa één jaar voldoende vertrouwen is dat de Lucaskerk kan worden verkocht en herbestemd met voldoende opbrengst. Wanneer dat niet lukt, ontstaat een nieuwe situatie."

Op 20 september 2021 vond vervolgens een hoorzitting plaats in de Lucaskerk, waarin een vertegenwoordiging van de bisdomstaf (vicaris-generaal Van Deelen, algemeen econoom Bakker en ambtelijk secretaris mevrouw De Jong) de geloofsgemeenschap hoorden over de voorgenomen onttrekking aan de eredienst van deze kerk. Rondom deze bijeenkomst is bij het bisdom ook een aantal brieven ontvangen en is een "witboek" aan de bisschop overhandigd.

Van deze bijeenkomst is door mevrouw De Jong een verslag gemaakt, dat is toegestuurd aan de secretaris van het parochiebestuur. Een reactie c.q. aanvulling hierop van de zijde van de pastoraatgroep is aan het verslag gehecht.

Op 14 februari 2022 heeft de bovengenoemde vertegenwoordiging van de bisdomstaf gesproken met enkele vertegenwoordigers van belangrijke werkgroepen c.q. koren in de Pax Christikerk en twee leden van de overkoepelende pastoraatgroep. Hierbij waren vertegenwoordigers van het bestuur en team aanwezig. Ook van deze bijeenkomst is door mevrouw De Jong een verslag gemaakt, dat via mevrouw Barendregt van de pastoraatgroep is toegestuurd aan de deelnemers. Reacties c.q. aanvullingen hierop zijn aan het verslag gehecht.

In deze bijeenkomsten heeft de bisdomstaf enerzijds kennis genomen van goede en belangrijke activiteiten om in beide geloofsgemeenschappen zo goed als mogelijk kerk te zijn. Van beide kerkgebouwen is de Lucaskerk inderdaad relatief nieuw (2005) en bouwkundig in de beste staat. Maar anderzijds stelt de bisdomstaf óók vast dat beide geloofsgemeenschappen ontegenzeggelijk kwetsbaar zijn geworden en afzonderlijk niet meer toekomstbestendig. De bereidheid tot mobiliteit is over en weer helaas gering, ook al is de fysieke afstand tussen beide kerken niet heel groot (ruim 3 kilometer). Binnen de gemeenschap van de Pax Christikerk zijn tot op zekere hoogte nog wel meerdere generaties aanwezig en actief: er is een kinderkoor met ruim 10 leden, een middenkoor (leeftijd 50+) met ruim 30 leden en een werkgroep kinderwoorddienst waarbij tieners in de leiding zijn betrokken. Dit neemt echter niet weg dat ook deze gemeenschap kwetsbaar blijkt te zijn.

Het "dilemma bij de keuze tussen de kerkgebouwen" waarover het parochiebestuur en team schrijven, is in beide bijeenkomsten voor de bisdomstaf inderdaad verduidelijkt en bevestigd. In het gesprek met de vertegenwoordiging in de Pax Christikerk werd door hen bij de bisdomstaf aangedrongen op het nemen van een besluit en niet weer een pauze met alle voortdurende onzekerheid van dien.

Zo is en blijft de centrale vraag: waar willen en kunnen wij als RK kerk in de toekomst aanwezig zijn?

Naast hetgeen in de bovengenoemde rapporten, brieven en bijeenkomsten m.b.t. de kerken van Vlaardingen aan de orde is gesteld, moet met name déze centrale vraag betrokken worden bij een verantwoorde verdere besluitvorming rondom de kerken in de parochie De Goede Herder. Het is een vraag die de héle parochie aangaat in het gebied van Schiedam, Vlaardingen en Maassluis. Een evenwichtige spreiding in dit gebied is immers van belang.

Alles over- en afwegende, en kijkend naar de centrale vraag voor het hele gebied van de parochie, acht de bisdomstaf de volgende keus als de meest optimale en meest kansrijke voor de toekomst:

- Aan de zuidkant van de A20, is in Schiedam de basiliek de centrale kerk (zoals gezegd is de planvorming rond de Jacobuskerk nog niet afgerond).
- Aan de noordkant van de A20, wordt in Vlaardingen de Pax Christikerk de centrale kerk.
- In Maassluis is al sprake van één kerk, de HH. Andreas, Petrus en Paulus.

Waar in Schiedam recent al twee kerken aan de eredienst zijn onttrokken, betekent dit helaas dat in Vlaardingen de Lucaskerk aan de eredienst zal moeten worden onttrokken. Dat is verdrietig en pijnlijk, zeker waar het een relatief jong gebouw betreft op een voor RK Vlaardingen tot op zekere hoogte historische plaats, dat bovendien in de plaats gekomen is van

enkele andere gesloten kerken. Parochiebestuur en pastoraal team, en bovenal de huidige gemeenschap van de Pax Christikerk, moeten er dan ook alles aan doen om daadwerkelijk de presentie van de RK kerk - als netwerk van liefde - gestalte te geven in héél Vlaardingen en het grotere gebied aan de noordkant van de A20. De bisdomstaf verwacht concrete voorstellen hiervoor.

Voordat een voorgenomen besluit kan worden voorgelegd in de daarvoor geldende procedures moet er ook over enkele andere belangrijke aspecten voldoende duidelijkheid zijn:

- Zicht op een goede en passende herbestemming van de Lucaskerk, en de opbrengst daarvan.
- Overeenstemming over het opknappen van de Pax Christikerk en de inbreng daarin vanuit de Lucaskerk. De bisdomstaf acht een algehele herontwikkeling van de Pax Christilocatie niet opportuun.
- Pastoraal plan van aanpak in Vlaardingen, in relatie tot het geheel van de parochie.

Indien dit op prijs wordt gesteld is de bisdomstaf graag bereid om - samen met bestuur en team - aan de parochianen van de parochie De Goede Herder een toelichting te geven.

De veranderende wereld om ons heen en de huidige opbouw van onze parochies en geloofsgemeenschappen stellen ons voor lastige dilemma's en vragen ons om moeilijke en pijnlijke beslissingen. Maar wij moeten verder kijken dan het hier en nu, en zo goed mogelijk de voorwaarden scheppen om de kerk als netwerk van liefde door te kunnen geven aan nieuwe generaties. Dat vraagt van ons allen de bereidheid om op te staan en onderweg te zijn. Om ons "niet vast te klampen aan wat vroeger was" (Jes. 43, 18). Op die weg dragen wij gezamenlijk verantwoordelijkheid. En op die weg mogen wij erop vertrouwen dat de Heer - de Goede Herder - zelf met ons meegaat en mogen wij Hem steeds weer herkennen bij het breken van het brood (Lc. 24, 13-35).

Met vriendelijke groet,

Mgr. A.J. van Deelen
Vicaris-generaal